

[Anden næstformand.]

behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om Danmarks erhvervsfond.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 60) findes i tidenden sp. 2075, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 633).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Auken: Jeg vil gerne her ved andenbehandlingen gentage den glæde, jeg på socialdemokratiets vegne udtrykte ved førstebehandlingen over, at det nu igen har været nødvendigt for os at forøge den beløbsramme, inden for hvilken eksportkreditrådet kan disponere i henhold til lov om Danmarks erhvervsfonds rammer. Ydermere er det glædeligt, at det under udvalgsbehandlingen har vist sig nødvendigt yderligere at sætte denne ramme i vejret, således at ministeren har stillet et ændringsforslag, der er tiltrådt af et enigt udvalg, om en yderligere forhøjelse til 11 milliarder kr. for Danmarks erhvervsfonds vedkommende. Selv i disse eksplosive indenrigspolitiske tider må alle partier vel være enige om, at det af hensyn til eksporten er meget nødvendigt, at denne eksportstøtte fastholdes og udbygges.

Imidlertid er der et enkelt punkt, der kalder mig herop, og det er en detalje i det store billede om eksportkreditordningen. Det drejer sig om det principielle spørgsmål om overensstemmelsen mellem eksportkreditordningen, som den er udformet i loven om Danmarks erhvervsfond, og Danmarks almindelige udenrigspolitik.

Jeg vil gerne her ved anden behandling

bekræfte, hvad jeg under førstebehandlingen sagde, at det er socialdemokratiets og regeringens principielle opfattelse, at vi ikke vil medvirke til eksportkredit og eksportgarantier, der kan befæste de såkaldte hvide diktaturer i det sydlige Afrika — her tænker vi på Den sydafrikanske Union og de portugisiske besiddelser i Afrika. Dette synspunkt, som både regeringen og socialdemokratiet har givet udtryk for, har fundet udtryk i en ændret administrativ praksis efter regeringsdannelsen, hvorefter regeringen i enkelte beslutninger vedrørende eksportgarantier til disse områder træffer afgørelse om, hvorvidt en sådan eksportgaranti er med til at befæste det pågældende styre.

Vi er meget glade for denne ændrede praksis på det administrative område, men vi har fra socialdemokratiets side yderligere ønsket at tydeliggøre denne ændring på det administrative område, således at der for fremtiden ikke ydes eksportgarantier til de portugisiske besiddelser i det sydlige Afrika. Det er et principielt spørgsmål, hvor der ikke er betydelige danske erhvervsinteresser involveret, og som er i god overensstemmelse med vores almindelige udenrigspolitik på området. I modsat fald ville vi kunne mistænkes for dobbeltmoral: hvis vi på én gang vil yde humanitær støtte til de befrie områder i disse lande og samtidig yde offentlige eksportgarantier.

Jeg vil gerne opfordre udenrigsøkonomiministeren og handelsministeren til her at udtale sig om, hvorvidt de er enige i dette principielle, at vi i fremtiden helt undgår at give eksportgarantier til de portugisiske besiddelser i Afrika.

Jeg vil slutte med endnu en gang at takke for det saglige og udmærkede udvalgsarbejde, vi har haft, og glæde mig over, at vi i enighed kan gennemføre denne lovgivning. Der blev under udvalgsarbejdet stillet mange interessante spørgsmål, som jeg gerne vil takke handelsministeren for den fyldige besvarelse af.

Knud Thomsen: Under udvalgsbehandlingen er der jo stillet ændringsforslag om en ret betydelig lønforhøjelse til handelsministeren: det er 1 milliard kr., og den skal være ham hjertelig vel úndt.

Jeg har i og for sig ikke mange bemærkninger her ved andenbehandlingen. Jeg vil

[Knud Thomsen.]

kun i anledning af hr. Aukens bemærkninger om den ændrede administrative praksis og de yderligere ønsker bringe til udtryk, at jeg ikke deltager i den glæde; det er en administrativ ændring, der er sket, den kan gennemføres, den er blevet gennemført, jeg ser på den uden glæde og tager den til efterretning.

Med særlig glæde har jeg bemærket et bilag, der er ankommet, efter at vi har afsluttet udvalgsarbejdet, hvor eksportkreditrådet på givne foranledning efter et samråd gør opmærksom på, at man agter at indføre en ny og mere summarisk fremgangsmåde ved behandling af en meget stor række enkelt-sager, småsager på under 50.000 kr. Jeg ser det med glæde og tror, det er en god foranstaltning.

Vi kan anbefale lovforslagets videre gang.

Jens Peter Jensen: På venstres vegne kan jeg anbefale lovforslaget, således som det fremtræder nu.

Der er jo særlige grunde til, at vi så hurtigt bør gennemføre lovforslaget, og derfor har jeg sagt, at vi vil medvirke til det. Jeg havde gerne set, at der kunne gennemføres forskellige ændringer, hvilket jeg har peget på i udvalget, og jeg skal her blot sige, at vi har ønske om nærmere at drøfte administrationen af denne lovgivning og de retningslinjer, man her følger. Der er ting, vi gerne vil have set nærmere på om de er helt tidssvarende, og der er et andet spørgsmål, som jeg har rejst, nemlig om det ikke kan være hensigtsmæssigt, at skibsbranchen tages ud til en særlig lovgivning, idet både dens omfang og dens handels karakter adskiller sig fra det øvrige område, som denne lovgivning beskæftiger sig med.

Jeg vil spørge, om ikke den højtærede handelsminister vil overveje disse ting, fordi jeg forudser, at vi i løbet af forholdsvis kort tid igen skal tage fat på revisionen, og så vil jeg bede om, at ministeren kommer med det i så god tid, at vi virkelig får lejlighed til at drøfte det med de interesserede parter. Jeg har altså ikke villet hæmme lovgivningens fremme ved denne lejlighed.

Jeg skal slutte med at sige, at det er at lægge det lidt voldsomt op, når man taler om at befæste de hvide diktaturer. Det tror jeg ikke man kommer til med det beskædne

omfang af eksport, vi har her; det er jo hverken lim eller søm, vi eksporterer for at holde dem på taburetterne.

Men jeg kan da også lige så godt sige på den anden led, at vi vil ikke igennem en drastisk administration af denne lovgivning være med til at genere den lokale befolkning. Det er jo den mere end diktaturerne, der har interesse i den eksport, der foregår.

Niels Helveg Petersen: Da mit partis ordfører og udvalgsmedlemmer ikke kan være til stede i salen, skal jeg på partiets vegne gøre nogle bemærkninger.

Først kan jeg tilslutte mig det stillede ændringsforslag om udvidelse af beløbsrammen. Det forekommer helt i takt med den udvikling, som er foregået gennem nogle år, hvor der har vist sig at være stadig større behov for disse ordninger.

Med hensyn til den administrative ændring, som sker, for så vidt angår eksportkreditter til Sydafrika, Portugisisk Vestafrika og Portugisisk Østafrika, har jeg ingen principielle betænkeligheder. Jeg synes, det kan være rigtigt og rimeligt, og skal ikke gøre bemærkninger imod det, kun den ene bemærkning, at hvor megen sympati man end kan have for denne ændring, så vedrører det en så lille del, og så vedrører det et så ubetydeligt spørgsmål i det samlede Afrikakompleks, at jeg må meget advare nogen mod at pynte sig med fjer om, at man har gjort en stor indsats i anledning af denne administrative ændring.

Frandsen: SF kan anbefale dette forslag vedrørende ændring af loven om Danmarks erhvervsfond, men jeg ønsker samtidig, som jeg også gjorde det under første behandling, at komme med nogle kommentarer til det, som også har været hovedindholdet af i hvert fald hr. Aukens og hr. Niels Helveg Petersens taler, nemlig spørgsmålet om vor støtte til Sydafrika og til de portugisiske områder.

SF mener fortsat, at den rigtige politik for Danmarks vedkommende ville være, at vi fuldstændig sagde nej til at yde nogen som helst form for eksportkreditter til disse områder. Specielt mener vi, at det med hensyn til de portugisiske områder kan komme til at stå i et noget mærkeligt lys nu, efter at regeringen har besluttet, at man vil give

[Frandsen.]

støtte til de befrielsesbevægelser, der findes i disse to områder, altså Angola og Mozambique. Det vil hermed fremstå, som om regeringen både giver den ene part noget og den anden part noget. Vort syn er selvfølgelig det samme med hensyn til Sydafrika, men specielt med hensyn til de portugisiske områder finder vi, at det ville være meget vigtigt, hvis man fra regeringens side fik en klar erklæring om, at man i hvert fald med hensyn til disse områder så vidt muligt ville sige fuldstændig nej, og at man i høj grad med hensyn til Sydafrika ville begrænse støtten, sådan som det også delvis er formuleret i ministerens svar.

Ministeren for udenrigsøkonomi (Ivar Nørgaard): Jeg skal, inden handelsministeren tager ordet, kun beskæftige mig med det, som hr. Auken også betegnede som en detalje af lovforslaget og dets administration, nemlig spørgsmålet om eksportkreditgarantier til portugisiske områder i Afrika.

Jeg kan bekræfte hr. Aukens og hr. Frandsens fremstilling af den ændrede praksis, der er foregået siden regeringsskiftet, og jeg kan meddele, at regeringen er indstillet på at følge den praksis op med en instruks til udenrigsministeriets repræsentant i eksportkreditudvalget om at modsætte sig, at der ydes eksportkreditgaranti for leverancer og tjenesteydelser til de portugisiske områder i Afrika.

Men jeg vil gerne i denne forbindelse over for folketinget understrege, at der ikke hermed sker nogen ændring i den udenrigshandelspolitik, som regeringen på linje med tidligere regeringer følger. Regeringen er af den opfattelse, at udveksling af varer og tjenesteydelser — altså uden eksportkredit — skal kunne gennemføres til gensidig fordel med alle lande i verden uanset den mening, vi her i Danmark måtte have om vedkommende lands politiske styre; og for at der med gyldighed for danske statsborgere eller danske firmaer skal kunne gøres undtagelser fra dette princip og udfærdiges et forbud mod udveksling af varer og tjenesteydelser, må der foreligge en beslutning fra FN's sikkerhedsråd, som ifølge FN-pagten er det kompetente organ for iværksættelse af sanktioner.

Handelsministeren (Erling Jensen): Jeg skal takke hr. Auken for hans betragtninger om den alsidige gennemgang, der er sket i et samvirke bl. a. mellem udvalget og handelsministeren, og jeg vil gerne sige, at jeg har haft den samme glæde af denne gennemgang, som har rejst en række nye problemer, som jeg er enig i vi skal beskæftige os med i mellemrummet, indtil vi på ny skal behandle lovforslag om en ændring til et større beløb.

Til hr. Knud Thomsen skal jeg sige, at jeg specielt glædede mig over hans betragtninger om den lettere behandlingsmåde vedrørende mindre sager placeret i Skandinavien. Jeg er enig i, at med det forsøg, der sker her, får vi en chance for stadig at arbejde på, at vi overalt, hvor det er økonomisk forsvarligt, tilstræber de hurtigst mulige behandlingsmåder.

Jeg vil gerne sige til hr. Jens Peter Jensen, at jeg har noteret mig de ønsker, han og andre i udvalget havde under samrådet med mig om at overveje yderligere ændringer i selve loven, og jeg tror, jeg kan love ham, at vi skal prøve at foruddiskontere næste stigningstakt i så god tid, at vi også kan komme til uden at belaste chancerne for at give eksportkreditter at behandle disse forslag omhyggeligt og med en positiv indstilling.

Jeg takker for hr. Niels Helveg Petersens og for hr. Frandsens positive betragtninger om selve lovforslaget, og jeg vil gerne understrege, at jeg føler mig dækket ind i de øvrige spørgsmål, der er stillet om den administrative praksis, med de bemærkninger, som er gjort af udenrigsøkonomiministeren.

Må jeg derfor have lov til at takke for en meget grundig gennemgang af dette lovforslag og for en i forhold til denne grundige gennemgang også så hurtig gennemgang, at det ikke har været nødvendigt for os at forsinke eksportkreditterne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget og lovforslagets tekst, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring af vandløbsloven [af Vivike m. fl.].

Valgt blev: *Søren B. Jørgensen, Alsing Andersen, Camre, Holst, Frode Jakobsen, Otto Mørch, Moses Olsen, Vivike, Morten Lange, Knud Bro, Juul-Madsen, Niels Ravn, Kristen Østergaard, Arne Christiansen, Lenart Larson, Gunnar Jensen og Nordqvist.*

Anden næstformand (Hanne Budtz): Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 22. marts, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri.

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om midlertidig offentlig støtte til almenyttigt boligbyggeri.

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om boligsikring.

4) *Spørgsmål til ministrene.*

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om afgift for ekspedition af udstykningssager.

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring. (Forhøjelse af dækningsprocent, pristalsregulering af dagpenge og kassernes forbrug af formue m. v.).

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om luftfart.

8) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om visse hovedlandevejsstrækninger.

9) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om børne- og ungdomsforsoig. (Ændrede tilskudsregler for daginstitutioner).

10) *Første behandling af:*

Forslag til lov om pensioner i anledning af tronskiftet den 14. januar 1972.

11) *Første behandling af:*

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

12) *Første behandling af:*

Forslag til lov om en amtskommune for hovedstadsområdet.

13) *Første behandling af:*

Forslag til lov om revision af den kommunale inddeling i Københavns amtsråds-kreds.

14) *Første behandling af:*

Forslag til lov om udligning i hovedstadsområdet.

15) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om udligning mellem kommuner i hovedstadsområdet.

16) *Første behandling af:*

Forslag til lov om regionplanlægning i hovedstadsområdet.

17) *Første behandling af:*

Forslag til lov om oprettelse af et hovedstadsråd [af Niels Helveg Petersen m. fl.].

[Anden næstformand.]

18) Første behandling af:

Forslag til lov om kommunal og amtskommunal udligning i hovedstadsområdet [af Niels Helveg Petersen m. fl.].

19) Første behandling af:

Forslag til lov om revision af den kommunale inddeling i Københavns amtsråds-kreds [af Niels Helveg Petersen m. fl.].

20) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et planlægningsråd m. v. samt om kommunal og amtskommunal udligning i hovedstadsområdet [af Poul Schlüter m. fl.].

Mødet hævet kl. 14.23.

72. møde.

Onsdag den 22. marts kl. 10.

Anden næstformand (*Hanne Budtz*): Medlemmer af folketinget Kurt Brauer, Morten Lange, Maigaard og Inger Lise Petersen har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Prostitution m. v.).

Efter at der er meddelt *Niels Jørgen Nielsen* orlov, har vedkommende gruppe i hans sted udpeget *Ravnkjær* til at indtræde i udvalget til valgs prøvelse, indfødsretsudvalget, udvalget angående videnskabelig forskning og udvalget i henhold til lov om beholdere til øl og læskedrikke samt udpeget *Brøndlund Nielsen* til at indtræde i udvalget angående forureningsbekæmpelse. De pågældende er herefter valgt.

Efter at der er meddelt *Helle Degn* orlov, har vedkommende gruppe i hendes sted udpeget *Koch* til at indtræde i retsudvalget, det udenrigspolitiske nævn, udvalget angående narkotikamisbrug, udvalget angå-

ende forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m., af lov om rettens pleje og af lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse. (Privatlivets fred m. m.), forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Privatlivets fred) (af Thestrup m. fl.) og forslag til lov om ændring af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m. (af Thestrup m. fl.), udvalget angående forslag til lov om erstatning for vaccinationsskader, udvalget angående forslag til lov om fyrværkeri, udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om bybefolkningens forsyning med mælk og fløde. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber), udvalget angående forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Ungdomsfængsel, arbejdshus, sikkerhedsforvaring m. m.) (af Valbak m. fl.) og udvalget angående forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde (af Frandsen m. fl.) samt til at indtræde som stedfortræder i boligudvalget.

Den pågældende er herefter valgt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Kurt Brauer*): Herved tillader jeg mig for folketinget at fremsætte forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (*Prostitution m.v.*).

Da dette forslag behandledes første gang, 12. marts 1971, altså for et år siden, beroligede det sikkert tingets medlemmer at erfare, at der var udsigt til, at kriminalforsorgsudvalget forventedes at afgive betænkning i løbet af sommeren 1971. Folketinget havde grund til at formode, at arbejdet med den beskedne reform, som er indeholdt i vort forslag, kunne tilendebringes inden udløbet af samlingen. Imidlertid er betænkningen endnu ikke fremkommet, og man må efterhånden spørge sig, om det overhovedet kan være rimeligt at vente på den. Der var i folketinget bred sympati for de tanker, SF's forslag rejser, og hvis ikke udvalget kan gøre sig færdig, så dets betænkning kan indgå i tingets overvejelser i denne samling, må tinget gennemføre sin vilje uden at vente på udvalget.